

Валерій МАКАШОВ

*начальник відділу спортивної роботи та
спортивної інфраструктури міста
управління спорту департаменту
гуманітарної політики
Дніпровської міської ради*

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ОЗДОРОВЧОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ (2020 – 2028 рр.): АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ

Рухова активність населення розглядається як один із провідних чинників формування здорового способу життя та профілактики низки захворювань та хворобливих станів, які мають найвищу питому вагу серед причин передчасної смертності українців (серцево-судинні хвороби, діабет, окремі форми злоякісних новоутворень, прояви депресії та девіантної поведінки, наприклад, алкоголізм, наркоманія тощо) [1]. Саме цей перелік хвороб та хворобливих станів формує високий показник загальної смертності в економічно розвинутих країнах Європи, до яких належить й Україна. Економічна оцінка втрат людського капіталу, як результат передчасної смертності населення, вимагає від національних урядів розробки комплексу заходів протекційної спрямованості. Основним принципом такої державної протекційної політики щодо здорового способу життя є політична воля керівництва держави щодо розвитку державної політики громадського здоров'я. За даними ВООЗ, в 2019 році українці перебували на 93 місці із 169 країн світу за рівнем здоров'я. Міжнародні експерти зазначають, що регулярна оздоровча рухова активність сприяє зниженню рівня захворюваності на хвороби серцево-судинної системи до 36 %. Отже, за великим рахунком, можна стверджувати, що оздоровча рухова активність, яка запобігає ризику передчасної смертності, сприяє зміцненню здоров'я та збереженню трудового капіталу нації, а відтак на національному рівні забезпечує розвиток економіки і суспільства загалом.

Показники національної статистичної звітності «Звіт з фізичної культури і спорту» свідчать, що у 2019 році кількість українців, які залучені до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності становить 14,7 % від загальної чисельності населення. Згідно до представлених статистичних даних, залучення населення України до оздоровчої рухової активності залишається на рівні тих самих показників, що були три роки тому, з незначною тенденцією до зростання кількості залучених громадян (табл.).

Таблиця

Динаміка залучення населення до фізично-оздоровчої діяльності в Україні

Рік	Частка населення, яка залучена до фізично-оздоровчої діяльності, %	Характеристика показника
2017	13,7	Статистичний показник
2018	14,3	Статистичний показник
2019	14,7	Статистичний показник
2028	30,0	<i>Стратегічний показник</i>

Тож можемо спрогнозувати, що якщо в Україні залишиться існуюча динаміка зростання показника оздоровчої рухової активності (1 % за три роки), то у 2028 році цей показник буде становити тільки 17 – 18 % від загальної кількості населення. Це майже удвічі менше від прогнозного показника. Тому для досягнення стратегічного урядового показника [2], органам влади всіх рівнів, насамперед органам місцевого самоврядування, необхідно уживати інноваційні підходи в системі публічного управління розвитком фізичної культури і спорту.

Маючи на меті залучення широких мас населення до ведення здорового способу життя, насамперед, органи місцевого самоврядування повинні створювати необхідні умови для розвитку сучасної та доступної спортивно-оздоровчої інфраструктури у місці проживання громадян. Активне залучення всіх вікових груп населення до регулярної оздоровчої рухової активності на

засадах вироблення стійкої звички та ціннісних індивідуальних переконань буде забезпечувати необхідні засади щодо інтеграції України до кола кращих спортивних держав світу. Задня цього уряд української держави затвердив Стратегію розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року [2].

Особливий акцент у змісті цієї Стратегії займає напрям популяризації та залучення широких різновікових груп населення до регулярних занять фізичною культурою і спортом на засадах сучасного проєвропейського менеджменту стосовно оздоровчої рухової активності, культури здорового способу життя. Все це слугує також підвищенню спортивного іміджу України на міжнародній арені.

Розроблена урядом Стратегія має поетапний план реалізації: I етап – 2021 – 2022 рр., II етап – 2023 – 2024 рр., III етап – 2025 – 2028 рр. П'ять основних напрямів Стратегії окреслюють поле інноваційної державно-управлінської діяльності у таких сферах як: фізично активна нація; спорт вищих досягнень; спортивна інфраструктура; цифрова трансформація та кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту. *Основний стратегічний напрям*, який має найбільш вагомий кількісний вимір щодо загального охоплення населення заняттями активними видами дозвілля, реалізується за напрямом «Фізично активна нація». *Головними інструментами державно-управлінської діяльності* для досягнення визначеної стратегічної мети за цим напрямом є такі: постійні інформаційні кампанії щодо популяризації оздоровчої рухової активності населення; розвиток спортивної інфраструктури з урахуванням потреб різновікових груп населення в руховій активності; стандартизація послуг у сфері рухової активності; пілотування проєкту «Гроші ходять за послугою»; створення фонду розвитку спорту як економічної основи управління за цим напрямом.

За напрямом «Фізично активна нація» основним результатом досягнення визначеної стратегічної мети є показник регулярних та свідомих занять оздоровчою руховою активністю або спортом на рівні не менше, ніж 30 % відсотків населення України.

Список використаних джерел

1. Рингач Н.О. Передчасна смертність як загроза національній безпеці. *Охорона здоров'я в Україні*. 2007. № 1 (25). С. 29 – 30.
2. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року : постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>

Оксана МКРТІЧЯН

*доцент кафедри фізичного виховання та спорту
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
Кандидат педагогічних наук, доцент*

Євгенія ЧОРНОМОРД

*Студентка
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця*

ДЕРЖАВНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ МОЛОДІ

У результаті соціальних трансформацій, коли благополуччя, свободи, право і навіть життя людини стають все більш уразливими, соціальна безпека молоді України набуває пріоритетного значення. При цьому в сучасних умовах необхідно визначити механізми управління соціальною безпекою молоді.

Допомогти молоді знайти майбутнє може, по-перше, вона сама, активно діючи, по-друге, держава. У зв'язку з цим державна молодіжна політика (далі – ДМП) є одним з управлінських механізмів забезпечення соціальної безпеки молоді.

Звертаючись до історії становлення ДМП в Україні, можна виділити ряд етапів.